

JEGYZÖKÖNYV

A SZEGEDI KERESKEDELMI ÉS IPARKAMARÁNAK

1912 december hó 27-én tartott

TELJES ÜLÉSÉRŐL.

Jelen voltak:

Szarvady Lajos kamarai elnök.

A kereskedelmi osztályból:

Weiner Miksa osztályelnök.

Az iparosztályból:

Beltagok:

<i>Bokor Adolf</i>	<i>Glücksthal Lajos</i>	<i>Cserzy Mihály</i>	<i>Menning Mihály</i>
<i>Boda Bertalan</i>	<i>Kiss Arnold</i>	<i>Gál Kálmán</i>	<i>Regdon Sándor</i>
<i>Csányi János</i>	<i>Lövész Antal</i>		<i>Wimmer Fülöp</i>
	<i>Solti Pál</i>		

Kültagok:

Ifj. Becker Ferenc (Apatin), *Czérnay Imre*, *Kautten Miklós* (Baja), *Bauer Gyula*, *Groák Dezső*, *Tóth József* (Hmvasárhely), *Kirilovits Izidor* (Kula), *Majland György*, *Sefsiés Lajos* (Szabadka), *Gunszt Sándor* (Szentes), *Piszár Pál* (Zenta), *Ifj. Bosnyák József*, *Löwy Vilmos*, *Spitzer Sándor*, *Szemes József* (Zombor), *Balogh Dezső*, *Kron Richard*, *Lebhertz Károly* (Ujvidék), *Réner József* (Dunacséb).

Levelező tagok:

Klein Géza, (Szabadka), *Gerő Ármin*, *Kun Bertalan*, *Rosenfeld Nándor* és *Tordai Imre*.

Kimentették magukat:

Rainer Károly osztályelnök, *Eisenstädter Róbert*, *Holtzer Tivadar*, *Kecskeméti Antal*, beltagok. *Fáry Antal* (Hmvasárhely), *Stoykovits Dusan* (Szabadka) kültagok. *Schack Béla dr.* (Budapest), levelező tag.

Perjéssy László,
titkár.

Szabó Gyula,
másodtitkár.

Vékes Bertalan,
kamarai jegyző.

Tárgysorozat:

I. A jegyzőkönyv hitelesítésére két tag kiküldése.

II. Elnöki jelentések:

1. A pályaudvaron kirakott áruknak munkaszüneti napokon való elfuvarozásáról. (Kereskedelemügyi miniszteri leirat 75845—1912.)
2. *Konnert* Frigyesné bajai kötőné részére engedélyezett kötőgép tulajdonába való bocsájtásáról. (Kereskedelmi miniszteri leirat. 62136—1912.)
3. A frankó-jegytekercsek kiadásáról. (M. kir. posta- és távirtda vezérigazgatóság átírata 12946—1912.)
4. A menetrendek szerkesztésének, előterjesztésének és kihirdetésének egységes szabályozásáról. (Keresk. min. leirata 72000—1912.)
5. Az ázsiai Oroszországba való utazás alkalmával szükséges engedély idejekorán való kéréséről (Keresk. min. leirat 8135—1912.)
6. Dr. *Dénes* Sándor min. segédtitkár „Az iparhatósági telepengedélyekről“ című műve ajánlásáról. (Keresk. min. leirata 7576—eln. sz. 1912.)
7. A san-paoloi és st. pauli konzulátusokhoz hiányos címzés miatt érkezett postaküldemények összetévesztéséről. (Keresk. min. leirat 67525—1912.)
8. Az 1905—1908. évi fogyasztási-adó eredmények statisztikai egybeállításáról. (Keresk. min. leirat 82189—1912.)
9. A cs. és kir. udvari és a cs. kir. kamarai szállítási címre vonatkozó szabályzat jóváhagyásáról (Keresk. min. leirat 8466—1912.)
10. Az 1910. évi fogyasztási adóeredmények egybeállításáról. (Keresk. min. leirat 82188—1912.)
11. A m. kir. államépítészeti hivatalok szolgálatára vonatkozó 44327. számú rendelettel kiadott utasítás helyesbitéséről. (Keresk. min. leirat ad 44327—1912.)
12. *Stefan* Ferenc és Tarsa apatini bejegyzett cégnek 1911. évi augusztus hó 1-től számitandó 10 évre adott állami kedvezményekről. (Keresk. min. leirat 80840—1912.)
13. A pályaudvaron kirakott áruk munkaszüneti napokon való fuvarozása engedélyének kiterjesztéséről. (Keresk. min. leirat 8876—1912.)
14. Az ipartestületi pénzkezelésnek a m. kir. postatakarékpénztárhoz való iránításáról. (M. kir. postatakarékpénztár 3049—1912. sz. átírata.)
15. *Hikmet* bey budapesti török császári főkonzul működhetési jogának megadásáról. (Keresk. min. leirat 84653—1912.)
16. *Schank* H. Sámuel az Északamerikai Egyesült Államok flumei főkonzuljának működhetési joga megadásáról. (Keresk. min. leirat 84652—1912.)
17. Dr. *Sömjén* Géza mexikói tiszteletbeli konzul kineveztetéséről. (Keresk. min. leirat 71310—1912.)
18. *Milankovits* D. Jovan budapesti szerb kir. főkonzul működhetési jogának megadásáról. (Keresk. min. leirat 68634—1912.)
19. A szegedi női kereskedelmi tanfolyam 1912—1913. évi megnyitásának és fentartásának jóváhagyásáról. A női kereskedelmi tanfolyamok felügyeletével megbízott m. kir. felső kereskedelmi iskolai főigazgató 303. számú engedélye.

III. Titkári jelentés az iroda tevékenységéről.

IV. Interpellációk és indítványok:

- a) A szegedi ipartestület indítványa a fővárosban rendezett mestertanfolyamokon résztvevő iparosok segélyezése tárgyában. (A közös bizottság javaslatával.)
- b) *Kron* Richárd kamarai kultag indítványa az adótörvények életbeléptetésének egy évvel való elhalasztása tárgyában. (A közös bizottság javaslatával)

- V. A m. kir. szabadalmi hivatal elnöke 703—1912. számú leiratával a kamarát értesíti kineveztetéséről. (Az elnökség javaslatával.)
- VI. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur 4323—1912. sz. leiratával véleményadás céljából leküldi az *építő-ipar* gyakorlásának szabályozásáról készült előadói törvényjavaslat-tervezetet. (A közös bizottság javaslatával.)
- VII. A keresk. m. kir. miniszter ur 74758—1912. sz. leirata a nyugdíjszabályzat jóváhagyása, illetve jóváhagyási záradékkal való ellátása tárgyában. (A közös bizottság javaslatával.)
- VIII. A keresk. m. kir. miniszter urnak 66161—1912. sz. leirata a szegedi fogadó-, vendéglő-, kávéház- és kávémérés-iparokról alkotott szabályrendelet ellen beadott felebbezések véleményezése tárgyában. (A közös bizottság javaslatával.)
- IX. Bács-Bodrog vármegye alispáni hivatalának 39298—1912. sz. átirata Dávod község azon kérelme tárgyában, mellyel heti vásárjára állatfelhajtás engedélyezését kérelmezi. (A közös bizottság javaslatával.)
- X. Bács-Bodrog vármegye alispáni hivatalának 35226—1912. sz. átirata Hódság község hetivásár engedélyezéseért beadott kérelme tárgyában. (A közös bizottság javaslatával.)
- XI. Bács-Bodrog vármegye alispáni hivatalának 44183—1912. sz. átirata Bácskertesközség hetivásár engedélyezése iránt beadott kérelme tárgyában. (A közös bizottság javaslatával.)
- XII. Bács-bodrog vármegye alispáni hivatalának 45987—1912. sz. átirata a szépligeti ipartestületalapszabályainak jóváhagyása tárgyában. (A közös bizottság javaslatával.)
- XIII. A szegedi felsőipariskola igazgatóságának 1291—1912. sz. átirata az ösztöndíjak kiosztása tárgyában. (Az elnökség javaslatával.)
- XIV. A magyar vámpolitikai központ 24—1912. sz. átirata megalakulása és a kamara anyagi hozzájárulása tárgyában. (A közös bizottság javaslatával.)
- XV. A palánkai főszolgabírói hivatal 3148—1912. sz. átirata a báestóvárosi ipartestület alakítása tárgyában. (A közös bizottság javaslatával.)
- XVI. Zombor szab. kir. város 19551—1912. sz. átirata a vásárvám és helypénz tárgyában alkotott szabályrendelet-tervezet véleményezése tárgyában. (A közös bizottság javaslatával.)
- XVII. A debreceni kereskedelmi és iparkamara 17030—1912. sz. átirata a kisipari állami támogatás megindítása tárgyában. (A közös bizottság javaslatával.)
- XVIII. A m. kir. központi statisztikai hivatal 12529—1912. sz. átirata a könyvesere viszony intézményes szervezése tárgyában. (A közös bizottság javaslatával.)
- XIX. A csongrádi járás főszolgabírói hivatalának 2388—1912. sz. átirata egy végeladás engedélyezése tárgyában. (A közös bizottság javaslatával.)
- XX. Kiskér község 2161—1912 sz. átirata vásári helypénz díjszabályzata tárgyában. (A közös bizottság javaslatával.)
- XXI. Az 1913. évi költségelőirányzat (A közös bizottság javaslatával.)
- XXII. Segélykérések. (Az elnökség javaslatával.)
- XXIII. Az adókievítő bizottságokba tagok kiküldése. (Az elnökség javaslatával.)

I. Szarvady Lajos elnök az ülést megnyitván

92. a jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri **Solti Pál** és **Regdon Sándor** beltagokat.

II. 1. Az elnök előterjeszti a kereskedelemügyi miniszter 75845/1912. sz. leiratát a *pályaudvarokon kirakott áruknak munkaszüneti napokon való elfuvarozása, valamint a cukorrépa* küldeményeknek a pályaudvarokra való befuvarozása tárgyában kiadott rendeletéről.

2. Az elnök előterjeszti a kereskedelemügyi miniszter ur 62186/1912. sz. leiratát

arról, hogy *Konvert Frigyesné* bajai kötőné részére végleg tulajdonába boesátotta az előzően használatra átengedett állami gépet.

3. *Az elnök* előterjeszti a kereskedelemügyi miniszter ur 12946/1912. sz. leiratát, melylyel közli, hogy a *postai frankójegyek* felragasztásának gyorsabb és az ellenőrzés szempontjából fontosabb eszközülhetésére szolgáló *frankójegy felragasztó automaták részére a 2, 3, 5, 6 és 10 filléres frankójegyeknek 1000 darabot tartalmazó tekercsekben való forgalomba hozatalát* elrendelte. E frankójegy-tekercsek a kincstári postahivatalok útján tett előzetes rendelkezésre kaphatók.

4. *Az elnök* előterjeszti a kereskedelemügyi miniszter ur 72000/1912. sz. leiratát a *közforgalomra szolgáló vasutak menetrendjének szerkesztésére*, előterjesztésére és kihirdetésére vonatkozóan megállapított egységes *szabályokról*.

5. *Az elnök* előterjeszti a kereskedelemügyi miniszter urnak az oroszországi utazások tárgyában kelt 8135/1912. eln. sz. következő leiratát

Valamennyi kereskedelmi és iparkamarának. Az utóbbi időben ismételten észleltetett, hogy belföldiek oroszországi utazásainál és pedig ugy azon esetekben, melyekben Szibériába és Orosz-Középázsiaiba szülő utazási engedélyek kieszközlése kéretett, valamint amaz esetekben is, melyekben az utazók különös utazási kedvezmények, mint vámkönynyitések, mérsékelt áru menetjegyek, vagy fegyverbeviteli engedély kieszközlését kérték, a vonatkozó közbenjárás iránti megkeresések oly későn érkeztek a cs. és kir. nagykövetséghez, hogy az illető engedélyeket az utazás tervbe vett megkezdéséig nem volt lehetséges beszerezni. Hasonlóképen izraelita vallású belföldi utasok, kiknek Oroszországba való utazásához tudvalevőleg az orosz császári kormány külön engedélye szükséges, erre vonatkozó kérvényüket gyakran csak röviddel a kilátásba vett ut megkezdése előtt intézték a nevezett cs. és kir. nagykövetséghez. Ez azután különösen azon esetekben, mikor Orosz Középázsiaiba és Szibériába való utazásról van szó, igen kellemetlen következményekkel jár, mert a nevezett utasok abban a feltevésben, hogy a szóban levő orosz területek határára érkezésükig a kért utazási engedélynek már birtokában lesznek, gyakran bonafide megkezdik az európai Oroszországon át való utazást, de mihelyt az illető terület határára érkeznek, a helyi hatóságok által, ha ezek megérkezésükről értesítést még nem kaptak, feltartóztattnak és gyakran rendőri eljárásnak kénytelenek alávetni magukat.

Felhivom ennélfogva a Cimet, hogy a kereskedők és kereskedelmi utazók utazásaira való tekintettel az érdekelt köröket megfelelő módon figyelmeztesse arra, hogy oly oroszországi utazásoknál, melyek diplomáciai közbenjárást igényelnek, avagy ha utazási kedvezmények kieszközlése végett vétetik ilyen közbenjárás igénybe, az utasok saját érdekében ajánlatos a vonatkozó megkereséseket az illetékes hatóságok útján lehető korán benyújtani, mire nézve külön hangsúlyozandó, hogy főleg a Szibériába Orosz Középázsiaiba szülő utazási engedélyek kieszközlése iránti megkereséseket az utasoknak legalább 4 héttel az utazás szándékolt megkezdése előtt kell a szentpétervári cs. és kir. nagykövetséghez juttatniok, ha az engedélyeknek kellő időben birtokába akarnak jutni, mert azok megadása tapasztalat szerint az orosz császári hatóságok részéről a leggyorsabb elintézés esetén is az ilyen ügyeknél a különböző orosz császári hivatalok között folytatott iratváltás miatt két-három hét előtt nem várható.

6. *Az elnök* előterjeszti a kereskedelemügyi miniszter ur 7576/1912. eln. sz. leiratát, melylyel dr. Dénes Sándor miniszteri segédtitkárnak „*az iparhatósági telepengedélyekről*” című munkáját ajánlja.

7. *Az elnök* előterjeszti a kereskedelemügyi miniszter ur 67525/1912. sz. leiratát, melylyel figyelmeztet, hogy a braziliai san-paoloi és az északamerikai egyesült államok területén levő st. pauli konzulátusok gyakran összetévesztetnek s ezért a két konzulátussal való levelezésnél a címzésre különös figyelem fordítandó.

8. *Az elnök* előterjeszti a kereskedelemügyi miniszter ur 82189/1912. sz. leiratát, melylyel az osztrák-magyar monarchia 1905–1908. évi fogyasztási eredmények statisztikai egybeállításáról készített kiadmányt megküldi

9. *Az elnök* előterjeszti a kereskedelemügyi miniszter ur 8466/1912. sz. leiratát,

melylyel megküldi a *cs. és kir. udvari szállítói cím* elnyerésére és használatára vonatkozóan kiadott szabályok egy példányát.

10. *Az elnök* előterjeszti a kereskedelemügyi miniszter ur 82188/1912. sz. leiratát, melylyel Magyarország 1910. évi *fogyasztási adó* statisztikáját megküldi.

11. *Az elnök* előterjeszti a kereskedelemügyi miniszter ur 44327/1912. sz. leiratát, melylyel az államépítészeti hivatalok fegyelmi szabályainak módosítására vonatkozó rendeletét közli.

12. *Az elnök* előterjeszti a kereskedelemügyi miniszter ur 80840/1912. sz. leiratát a *Stefan Ferenc* és társa apatini harisnyaszövő gyáros részére engedélyezett állami kedvezményről.

13. *Az elnök* előterjeszti a kereskedelemügyi miniszter ur 88376/1912. sz. leiratát arról, hogy többek között Csonoplya, Órszállás, Gara, Boldogasszonyfalva, Kossuthfalva, Sztopár, Szentülöp, Vaskut, Szabadka, Urszentiván, Pincéd, Torzsa, Ujszivác, Ószivác, Cservenka és Katymár kerületünkbeli állomásokon a *cukorrépa küldeményeknek* a pályaudvarokra való befuvarozásával és rakodásával járó és az állomásokon érkező áruk elfuvarozásával járó munkálatok további intézkedésig vasárnapokon is egész nap végezhetők.

14. *Az elnök* előterjeszti a m. kir. postatakarékpénztár 3049/1912. sz. átiratát azon törekvésének támogatása érdekében, hogy az ipartestületek pénzkézelését is bevonni kívánna a postatakarékpénztár forgalma körébe.

15. *Az elnök* előterjeszti a kereskedelemügyi miniszter ur 84653/1912. sz. leiratát arról, hogy *Hikmet bey* Budapestre kinevezett török főkonzulnak a működhetési jog megadatott.

16. *Az elnök* előterjeszti a kereskedelemügyi miniszter ur 84652/1912. sz. leiratát arról, hogy *Shank H. Sámuel* északamerikai egyesült államok Fiuméba kinevezett konzula részére a működhetési jog megadatott.

17. *Az elnök* előterjeszti a kereskedelemügyi miniszter ur 71310/1912. sz. leiratát arról, hogy az eddigi budapesti *maxikói* valóságos főkonzulátus tiszteletbeli konzulátussá alakítottatott át s ezt továbbra is dr. Sömjén Géza eddigi tb. konzul fogja vezetni.

18. *Az elnök* előterjeszti a kereskedelemügyi miniszter ur 63634/1112. sz. leiratát arról, hogy *Milankovits D. Jován* Budapestre kinevezett szerb főkonzulnak a működhetési jog megadatott.

19. *Az elnök* előterjeszti a női kereskedelmi tanfolyamok felügyeletével megbízott főigazgató 303/1912. sz. átiratát arról, hogy jóváhagyóan tudomásul vette a kamara azon jelentését, hogy a *női kereskedelmi szaktanfolyamot* az 1912–13. tanévre is fenn kívánja tartani.

93. A teljes ülés tudomásul veszi az elnök előterjesztéseit.

III. *Perjéssy László* titkár előterjeszti a kamarai iroda 1912 évi október–november havi tevékenységéről szóló jelentést a következőkben:

Az 1912. évi október–november hó folyamán az iktatóba érkezett 704 ügydarab, az iroda pedig kiadott 468 ügydarabot.

A beiktatott ügyek között a tárgyalásra külön előterjesztettokon kívül volt:

- 22 végzés cégbejegyzésről,
- 12 végzés cégtörlésről,
- 10 végzés cégváltozásról,
- 5 végzés csődnyitásról,
- 6 végzés csödmegszünésről,
- 33 vasuti és gőzhajózási körözüny, díjszabások közlésével,
- 12 társkamara meghívója és tárgysorozat teljes ülésekre,
- 17 kérvény szállítóképességi bizonyítvány kiállításáért,
- 15 átirat illeték-kezelési és sürgetési ügyekben,
- 2 illeték-lajstrommal,
- 3 átirat kamarai illeték-pótlajstrommal,
- 8 kérvény vámmentes gépbehozatalra igazolvány kiállításáért,

- törvényszéki átirat cégbejegyzési ügyben,
- kérvény cégbejegyztetés alóli fölmentésért,
5 kérvény áruszármazási bizonyítvány kiállításáért,
- 12 átirat védjegy-lajstromozás ügyben,
- átirat cégbejegyzés-véleményezési ügyekben,
3 kérvény utazói mintabörönd igazolványért,
3 hirdetmény országos vásártartási ügyben,
5 kérvény iparsó használati bizonyítványért,
- 43 kérvény adómentes benzín használati igazolványért.
- kérvény cégfelszámolásról.

Az ipari törzskönyv számára beérkezett :

295	ipari törzskönyvi	A. lap.
95	„	„ B. „
259	„	„ D. „
110	„	„ E. „
13	„	„ lap hálalási engedélyekről.
395	„	„ lap iparbeszűntetésekről.

Elintéztett miniszteri leiratok :

3031/1912. ikt. sz. a. A kereskedelemügyi miniszter ur 70286. szám alatt kelt leiratát az iroda közölte *Szűcs* Kálmán szegedi kovács mesterrel. 3044. A kereskedelemügyi miniszter ur ad 34552. számú leiratára, az iroda fölterjesztette a kívánt jelentést 3061. A kereskedelemügyi miniszter ur 69522. számú leiratát az iroda közölte. *Korn* Jakab zombori kőfaragó iparossal. 3101. A kereskedelemügyi miniszter ur 66536. számú leiratát az iroda közölte *Engelsmann* János szegedi cipész iparossal. 3113. A kereskedelemügyi miniszter ur 72082. számú leiratát az iroda közölte *Rózsa* Mariska zentai kályhással, 3114. A kereskedelemügyi miniszter ur 71,496. számú leiratát, az iroda közölte özv. *Horváth* Józsefné zombori harisnyakötővel. 3115. A kereskedelemügyi miniszter ur 71.263. számú leiratára az iroda fölterjesztette a kívánt véleményes jelentést. 3149. A kereskedelemügyi miniszter ur 71.581. számú leirata 3152. A kereskedelemügyi miniszter ur 72.042. számú leiratát az iroda közölte *Kohn* Fülöp és társai újvidéki céggel. 3153. A kereskedelemügyi miniszter ur 65560. számú leiratát az iroda közölte *Rács* István bajai agyagiparossegéddel. 3191. A honvédelmi miniszter ur 101.225. számú leiratára az iroda fölterjesztette a kívánt jegyzékeket. 3211. A kereskedelemügyi miniszter ur 74.992 szám alatt kelt leiratára az iroda fölterjesztette a kívánt jelentést. 3241. A kereskedelemügyi miniszter ur 71.266. számú leiratát az iroda közölte *Kun* és *Kossik* szegedi céggel. 3311. A kereskedelemügyi miniszter ur ad 44.327. számú leirata 3357. A kereskedelemügyi miniszter ur 77.173. számú leiratára az iroda fölterjesztette a kívánt véleményes jelentést. 3383. A kereskedelemügyi miniszter ur 79.378. számú leiratát az iroda közölte *Mandel* Zsigmond szegedi kocsigyártóval. 3393. A kereskedelemügyi miniszter ur 76.096. számú leirata. 3394. A kereskedelemügyi miniszter ur ad 39.034. számú leiratára az iroda fölterjesztette a kamara közgazdasági jelentését. 3534. A kereskedelemügyi miniszter ur 80.985. számú leiratára az iroda összeállította és fölterjesztette a kívánt kimutatást. 3542. A kereskedelemügyi miniszter ur 81.852. számú leiratát az iroda közölte *Stern* Vilmos bajai könyvkötővel. 3562. A kereskedelemügyi miniszter ur 84.657. számú leirata 32:6. A kereskedelemügyi miniszter ur 75.956. számú leiratát az iroda közölte a szentesi ipartestület cipészipari szakosztályával. 3624. A kereskedelemügyi miniszter ur 81.120 számú leiratára az iroda fölterjesztette a kívánt véleményes jelentést. 3686. A kereskedelemügyi miniszter ur 84.509. számú leiratára az iroda fölterjesztette a kívánt jelentést.

3687. A kereskedelemügyi miniszter ur 84.754. számú leirata. 3722. A kereskedelemügyi miniszter ur 85,825 számú leirátát az iroda közölte *Wehmann Ferenc* szondi műszövövel. 3723. A kereskedelemügyi miniszter ur 84.447. számú leirátát az iroda közölte *Staudt Mihály* cservenkai takácsal.

Elintézett megkeresések :

3039/1912. ikt. sz. a Hmvásárhely város rendőrkapitányi hivatalának 1076. számú átiratára az iroda megküldte a kért véleményt. 3052. Szabadka város rendőrkapitányi hivatalának 24054. számú átiratára szakvélemény küldetett. 3052. Magyarkanizsa város 7666. számú átiratára az iroda közölte a kért adatokat. 3073. A m. kir. szabadalmi hivatal 1235. számú átirata közöltetett az érdekelt féllel. 3125. A szegedi kir. ügyészség 11.960. számú átiratára az iroda közölte a kívánt adatokat. 3126. A szentesi kir. járásbíróóság I. 253. számú átiratára szakvélemény küldetett. 3132. A budapesti kereskedelmi és iparkamara 31.246. számú átirata. 3136. A szegedi kir. pénzügyigazgatóság 46.362. számú átiratára az iroda megküldte a kért véleményt. 3147. A pilseni kereskedelmi és iparkamara 13.946. számú átiratára válasz küldetett. 3167. A zombori kir. pénzügyigazgatóság 122.909. számú átiratára az iroda közölte a kívánt adatokat. 3181. A szegedi kir. ügyészség 12.297. számú átiratára vélemény küldetett. 3185. Szabadka város rendőrkapitányi hivatalának 25.997. számú átiratára az iroda megküldte a kért adatokat. 3192. A m. kir. szabadalmi hivatal 657. számú átiratára az iroda közölte az érdekeltekkel, áruvédjegyeik központi lajstromozását. 3196. A zombori kir. pénzügyigazgatóság 123.850. számú átiratára adatok küldettek. 3218. A palánkai járás szolgabírói hivatalának 3148. számú átiratára az iroda összeállította és megküldte a kért kimutatást. 3229. A m. kir. kereskedelmi muzeum 29.574. számú átiratára az iroda megküldte a kért évi jelentéseket. 3236. A zombori kir. pénzügyigazgatóság 127.287. számú átiratára szakvélemény küldetett. 3246. A reichenbergi kereskedelmi és iparkamara 25.542. számú átiratára, az iroda közölte a kért címjegyzéket. 3247. A Rio de Janeiroi es. és kir. osztrak-magyar főkonzulátus 3534. számú átiratát az iroda közölte *Dimand Béla* szegedi céggel. 3250. A zombori kir. pénzügyigazgatóság 122.442. számú átiratára vélemény küldetett. 3251. A m. kir. technológiai iparmuzeum 731. számú átiratát az iroda közölte *Geyer István* újsóvéi gépműhely tulajdonossal. 3261. A csurogi ipartestület 116. számú átiratára az iroda megkereste a zombori kir. pénzügyigazgatóságot. 3267. A budapesti mértékügyi intézet 8786. számú átiratára, az iroda közölte a kért adatokat. 3268. Szeged város rendőrkapitányi hivatalának 81.895. számú átiratára szakvélemény küldetett. 3305. Szeged város rendőrbíróóságának 3950. számú átiratára az iroda közölte a kért adatokat. 3308. Szeged város rendőrbíróóságának 4128. számú átiratára vélemény közöltetett. 3314. A csongrádi járás szolgabírói hivatalának 2388. számú átiratára az iroda közölte a kívánt adatokat. 3336. A zombori kir. pénzügyigazgatóság 129.352. számú átiratára vélemény küldetett. 3338. Baja város rendőrkapitányi hivatalának 7026. számú átiratára nyomtatványok küldetettek. 3350. Hmvásárhely város rendőrkapitányi hivatalának 6288. számú átiratára az iroda megküldte a kért nyomtatványokat. 3364. A szegedi kir. törvényszék 517. számú végzésére szakvélemény küldetett. 3369. Szeged város tanácsának 41.935. számú átiratára az iroda közölte a kívánt véleményt. 3372. A zombori kir. pénzügyigazgatóság 127.853. számú átiratára adatok küldettek. 3385. A linzi kereskedelmi és iparkamara 3901. számú átiratára az iroda megküldte a kért címjegyzéket. 3386. Az olmützi kereskedelmi és iparkamara 12.087. számú átirata 3392. Magyarkanizsa város 8898. számú átiratára nyomtatványok küldettek. 3397. A debreceni kereskedelmi és iparkamara 15.940. számú átiratára az iroda közölte a kívánt adatokat. 3417. Bácsbodroz vármegye alispáni hivatalának 41.277. számú átiratára vélemény küldetett. 3418. A budapesti kir. büntetőtörvényszék vizsgáló bíróóságának 57.768. számú átiratára az iroda közölte a kért adatokat. 3427. A szegedi kir. ügyészség 13.071. számú átiratára az iroda megküldte a szükséges adatokat. 3433. A zombori kir. pénzügyigazgatóság 139.505. számú átiratára vélemény közöltetett. 3442. A budapesti kereskedelmi és iparkamara 32.984. számú átiratára válasz küldetett.

3453. A zombori kir. pénzügyigazgatóság 133.464. számú átiratára szakvélemény küldetett. 3457. Szeged város rendőrbíróságának 5356. számú átiratára az iroda közölte a kívánt adatokat. 3458. Hmvásárhely város rendőrkapitányi hivatalának 1209. számú átiratára válasz küldetett. 3474. A brassói kereskedelmi és iparkamara 5431. számú átiratára az iroda megküldte a kért adatokat. 3475. Szentes város polgármesteri hivatalának 8971. számú átiratára vélemény küldetett. 3480. Szeged város rendőrbíróságának 4580. számú átiratára adatok közöltettek. 3524. A mindszei szolgabírói hivatal átiratára az iroda megküldte a kért ipari törzskönyvi nyomtatványokat. 3527. Baja város rendőrkapitányi hivatalának 1182. számú átiratára az iroda közölte a kért adatokat. 3528. A bajai járás szolgabírói hivatalának 345. számú átiratára szakvélemény küldetett. 3543. A szegedi kir. pénzügyigazgatóság 52.761. számú átiratára adatok küldettek. 3552. A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara 1070. számú átirata. 3578. Szeged város rendőrbíróságának 5396. számú átiratára szakvélemény küldetett. 3590. A titeli járási szolgabírói hivatalának 2513. számú átiratára nyomtatványok küldettek. 3591. Magyarkanizsa város tanácsának 9547. számú átiratára válasz küldetett. 3593. A kassai kereskedelmi és iparkamara 6754. számú átiratára az iroda közölte a kért adatokat. 3595. Szeged város rendőrkapitányi hivatalának 4159. számú átiratára az iroda megküldte a kívánt adatokat. 3600. A szegedi kir. pénzügyigazgatóság 54.757. számú átiratára vélemény küldetett. 3655. Hmvásárhely város rendőrbíróságának 1405. számú átiratára az iroda megküldte a kért véleményt. 3665. Az óbecsei ipartestület 246. számú átiratára adatok küldettek. 3666. A bácsalmási járási szolgabírói hivatal 697. számú átiratára válasz küldetett. 3691. Szeged város rendőrbíróságának 5463. számú átiratára az iroda közölte a kért véleményt. 3719. Szeged város tanácsának 46.029. számú átiratára az iroda megküldte a kért adatokat. 3734. A m. kir. szabadalmi hivatal 1168. számú átiratát az iroda közölte az érdekeltekkel.

Közzétették :

3053/1912. ikt. sz. a. A szegedi es. és kir. helyőrség közétkezési kezelőségének ad. 16. számú hirdetménye, hus, zsír, liszt és élelmiszerek biztosítására. 3078. A budapesti es. és kir. 4. hadtest hadbiztosságának 7393. számú bérleti hirdetése, kenyér és zab szükségleteinek biztosítására 3085. A pólai haditengerészeti arzenálnál, az 1913. év folyamán felgyülemelő ócska vas és hulladék anyagok értékesítésére vonatkozó árverési hirdetmény. 3103. A szegedi m. kir. állami felsőipariskola igazgatóságának 1238. számú hirdetménye gépészeti szaktanfolyamok tartására. 3104. A temesvári es. és kir. 7. hadtest hadbiztosságának 5016. számú hirdetménye a szükséglenő gabonaneműek szállítására. 3106. A szegedi m. kir. pénzügyigazgatóság 46.270. számú árverési hirdetménye ócska építési anyagok eladására 3139. A m. kir. szegedi II. honvédkerületi hadbiztosság 6468. számú hirdetménye kenyér és zab szükségleteinek biztosítására 3200. A m. kir. államasutak újvidéki állomásfőnökségének 5484. számú árverési hirdetménye, a visszamaradt áruk eladására 3220. A pozsonyi es. és kir. katonai élelmezési raktár 3846. számú árlejtési hirdetménye, katonai fehérneműek szállítására 3264. A szegedi állami mértékhitelítő hivatal hirdetménye, az 1913. év folyamán megtartandó időszakos hitelesítésekről. 3270. A győr—sopron—ebenfurti vasut igazgatóságának 11.566. számú hirdetménye, tölgyváltó talpfák szállítására 3339. A kulai kir. járásbírói 12. számú árlejtési hirdetménye kemény tűzifa szállítására 3379. A es. és kir. 7. hadtest hadbiztosságának 5762. számú gabona bevásárlási értesítése 3436. A budapesti es. és kir. 4. hadtest hadbiztosságának 8456. számú ajánlati hirdetménye a wieni katonai gyógyszerügyi igazgatóság részére szükséges gyógyszer anyagok biztosítására. 3446. A zombori es. és kir. katonai csapatkórház parancsnokának 221. számú hirdetménye az ápoltak élelmezésére. 3447. A m. kir. szegedi II. honvédkerület hadbiztosságának 8187. számú hirdetménye, a bajai állomáson elhelyezett honvéd csapatok 1913. évi kenyérszükségletének biztosítására. 3718. A kulai kir. járásbírói 12. eln. számú árlejtési hirdetménye, az 1913. évben szükséges tüzelő anyagok szállítására.

Beérkezett jegyzőkönyvek és nyomtatványok :

3156/1912. ikt. szám alatt a pécsi (1912. IX/4.), 3262. a brassói (1912. VIII/7.), 3263. a zágrábi (1912. IX/19), 3265. a nagyváradi (1912. IX/25.), 3283. a budapesti (1912. VII/9.), 3351. a temesvári (1912. IX/30.), 3389. a marosvásárhelyi (1912. IX/30.), 3461. a kassai (1912. IX/2.), 3462 a miskolci (1912. X/3.), 3493. a kolozsvári (1912. X/16.), 3494. a laibachi (1912. VI/20.), 3495. a flumei (1912. IX/24.), 3536. a besztercebányai (1912. IX/29.), 3634. a klagenfurti (1912. X/21.), 3703. az olmützi (1912. X/17.)

3055/1912. ikt. szám alatt. Az osztrák áruvédjegy gyűjtemények 1912. évi hatodik füzeté. 3252. A m. kir. postatakarékpénztár Cheque—clearing forgalmában résztvevő számlatulajdonosok 32-ik jegyzékéhez a 3-ik pótyegyzék. 3413. Az Osztrák kereskedelmi miniszterium kiadásában megjelent „Statistik des Auswärtigen Handels des Vertragszollgebietes der beiden Staaten der Österr—Ungarische Monarchie“ 1911-ről. 3621. A cs. és kir. udvari és a cs. kir. kamarai szállítói címre vonatkozó szabályzat egy példánya. 3635. A czernovitzki kereskedelmi és iparkamara 1911. évi közgazdasági jelentése. 3683. Az 1910. évi fogyasztási adóeredmények statisztikai egybeállítás a Magyar korona országaira vonatkozólag. 3701. Kimutatás, a tolnai és győri selyemfonóda mellett létesített munkásnő otthonban elhelyezett leányok keresetéről.

Kamarai illeték befolyt október és november hóban :

3032/1912.	iktató szám alatt	a zentai	kir. adóhivatal	utján	32 kor.	26 fill.
3033/1912.	„ „ „	a kulai	„ „ „	2	28	„
3034/1912.	„ „ „	a szentesi	„ „ „	11	64	„
3035/1912.	„ „ „	a zombori	„ „ „	328	80	„
3036/1912.	„ „ „	a palánkai	„ „ „	59	66	„
3037/1912.	„ „ „	a hmvhelyi	„ „ „	284	64	„
3048/1912.	„ „ „	a titeli	„ „ „	252	11	„
3049/1912.	„ „ „	a bajai	„ „ „	204	10	„
3094/1912.	„ „ „	az óbecsei	„ „ „	27	69	„
3096/1912.	„ „ „	a hódásági	„ „ „	15	48	„
3097/1912.	„ „ „	a csongrádi	„ „ „	—	48	„
3098/1912.	„ „ „	az ujvidéki	„ „ „	429	96	„
3099/1912.	„ „ „	a szabadkai	„ „ „	67	47	„
3100/1912.	„ „ „	a topolyai	„ „ „	67	18	„
3137/1912.	„ „ „	a szegedi	„ „ „	138	88	„
3348/1912.	„ „ „	a hmvhelyi	„ „ „	169	63	„
3373/1912.	„ „ „	a zombori	„ „ „	327	37	„
3374/1912.	„ „ „	a kulai	„ „ „	7	11	„
3375/1912.	„ „ „	a szentesi	„ „ „	42	15	„
3376/1912.	„ „ „	a palánkai	„ „ „	—	48	„
3377/1912.	„ „ „	a titeli	„ „ „	50	49	„
3378/1912.	„ „ „	a zentai	„ „ „	151	40	„
3398/1912.	„ „ „	a bajai	„ „ „	154	73	„
3415/1912.	„ „ „	az ujvidéki	„ „ „	382	23	„
3416/1912.	„ „ „	az óbecsei	„ „ „	74	30	„
3467/1912.	„ „ „	a szegedi	„ „ „	169	04	„
3468/1912.	„ „ „	a csongrádi	„ „ „	—	24	„
3469/1912.	„ „ „	a szabadkai	„ „ „	169	03	„
3470/1912.	„ „ „	a topolyai	„ „ „	48	25	„
3471/1912.	„ „ „	a hódásági	„ „ „	44	71	„
Összesen .					3713 kor.	79 fill.

Kamarai illeték leiratott október és november hóban :

40/1912. iktató szám alatt	a topolyai	kir. adóhivatal javára	5 kor.	73 fill.
47/1912. " " "	a zentai	" " "	9	" 93 "
64/1912. " " "	a kulai	" " "	—	" 60 "
207/1912. " " "	a szegedi	" " "	3	" 60 "
232/1912. " " "	a zombori	" " "	16	" 77 "
234/1912. " " "	a zombori	" " "	24	" 93 "
345/1912. " " "	a csongrádi	" " "	69	" 40 "
350/1912. " " "	a zombori	" " "	71	" 64 "
377/1912. " " "	a hódcsági	" " "	1	" 31 "
641/1912. " " "	a szegedi	" " "	391	" 64 "
797/1912. " " "	a szabadkai	" " "	1	" 50 "
891/1912. " " "	a csongrádi	" " "	12	" 90 "
1009/1912. " " "	a szentesi	" " "	69	" 03 "
1027/1912. " " "	a zentai	" " "	38	" 02 "
1110/1912. " " "	a szegedi	" " "	24	" 44 "
1120/1912. " " "	a szegedi	" " "	149	" 96 "
1141/1912. " " "	a kulai	" " "	5	" 90 "
1156/1912. " " "	a szegedi	" " "	140	" 27 "
1193/1912. " " "	a szegedi	" " "	219	" 25 "
1223/1912. " " "	a palánkai	" " "	28	" 05 "
1224/1912. " " "	a vajszkai	" " "	3	" 57 "
1282/1912. " " "	a zombori	" " "	6	" 39 "
1336/1912. " " "	a szegedi	" " "	8	" 64 "
1505/1912. " " "	a zentai	" " "	13	" 20 "
1619/1912. " " "	a titeli	" " "	14	" 03 "
1704/1912. " " "	a szegedi	" " "	7	" 90 "
1780/1912. " " "	a titeli	" " "	10	" 98 "
1849/1912. " " "	a szabadkai	" " "	2	" 16 "
1991/1912. " " "	a zombori	" " "	4	" 65 "
2282/1912. " " "	a szabadkai	" " "	935	" 04 "
2309/1912. " " "	a zentai	" " "	69	" 13 "
2660/1912. " " "	a zentai	" " "	5	" 25 "
ad.2238/1912. " " "	az ujvidéki	" " "	2	" 10 "
ad.2238/1912. " " "	a bajai	" " "	2	" 04 "
2810/1912. " " "	a zentai	" " "	7	" 82 "
2811/1912. " " "	a szegedi	" " "	—	" 45 "
3143/1912. " " "	a zombori	" " "	26	" 19 "
3295/1912. " " "	a zombori	" " "	5	" 76 "
3321/1912. " " "	a szentesi	" " "	1	" 44 "
3325/1912. " " "	a kulai	" " "	3	" 36 "
3326/1912. " " "	a csongrádi	" " "	—	" 42 "
3327/1912. " " "	a bajai	" " "	1	" 23 "
3328/1912. " " "	a titeli	" " "	1	" 62 "
3329/1912. " " "	a hódcsági	" " "	1	" 80 "
3330/1912. " " "	a hódcsági	" " "	—	" 18 "
3331/1912. " " "	a hódcsági	" " "	1	" 86 "
3332/1912. " " "	a szegedi	" " "	—	" 21 "
3333/1912. " " "	a zombori	" " "	2	" 88 "
3363/1912. " " "	a szegedi	" " "	1	" 05 "
3481/1912. " " "	a szabadkai	" " "	7	" 50 "

Összesen . 2433 kor. 72 fill.

Áruvédjegy lajstromozás :

A kamara áruvédjegy lajstromába 408. tételszám alatt 1912. évi október hó 8-án *Vuics* Sámuel zombori gyógyszerész áruvédjegye az általa előállított és forgalomba hozott „gummi praeservatívák“ 409. tételszám alatt Dr. *Danninger* Ádám zombori városi főorvos feeskendezésre való port előállító vállalata „Antifluorin“ 410 szám alatt. október 22-én *Tagányi* Arthur hmvásárhelyi gyógyszerész „kakukfűháziszser“ törvényes megvédésére belajstromoztattak.

A teljes ülés tudomására hozatik : *Weiner* Miksa a kereskedelmi osztály elnöke a teljes ülés tudomására hozza, hogy nov. 14-én résztvett a vámpolitikai központ elnöki tanácsának ülésén.

Perjéssy László titkár a teljes ülés tudomására hozza, hogy szept. 27-én Budapesten országos kamarai értekezleten vett részt, okt. 23-án a vámpolitikai központ kibővítésének előkészítése ügyében tartott kamarai értekezleten, okt. 29-én ipari ügyekben járt el a keresk. miniszteriumban, nov. 14-én a keresk. miniszteriumban járt el a szegedi tőzdeszabályok ügyében, dec. hó 16-án a földművelésügyi miniszteriumban paprika ügyben.

Jelenti továbbá, hogy *Szabó* Gyula másodtitkár okt. 10-én Hódmező-Vásárhelyen járt államsegély ügyben, okt. 15-én Budapesten az országos ipartestületi közgyűlést előkészítő ülésen vett részt, okt. 24-én a budapesti kamarában tartott értekezleten vett részt az országos betegápolási pótdadó ügyében, nov. hó 2-án Szabadkán illeték ügyben.

Jelenti végül, hogy *Vékes* Bertalan c. jegyző okt. hó 14-én és nov. 4-én Budapesten járt el szövetkezeti ügyben.

94. A teljes ülés a jelentéseket tudomásul veszi.

IV. a) *A szegedi ipartestület* beadott indítványában arra kéri a kamarát, írjon fel a kereskedelemügyi miniszter urhoz, hogy a magy. kir. technológiai iparmuzeum által rendezett budapesti mestertanfolyamon résztvevő iparosoknak ne csak az uti költség téríttessék meg — mint az az utolsó tanfolyamon történt — hanem a megelőző tanfolyamokhoz hasonlóan bizonyos napi díjban is részesíttessenek, hogy fentartásuk Budapesten költségbe ne kerüljön.

A közös bizottság az ipartestületnek ezt az iparosok továbbképzését biztosító indítványát pártolólag javasolja a kereskedelemügyi m. kir. miniszter urhoz felterjeszteni.

95. A teljes ülés elfogadja a közös bizottság javaslatát.

IV. b) *Krón* Károly ujvidéki kültag indítványozza : „mondja ki a szegedi kereskedelmi és iparkamara közgyűlése, hogy a jelenlegi válságos viszonyokat egyáltalában nem tartja alkalmasaknak, hogy az új és a kereskedőket és iparosokat fokozottabb mértékben igénybe vevő *adótvörvények*

1913. jan. hó 1-én életbe lépjenek. A kamara elhatározza, hogy az adó-törvények életbeléptetése ellen felterjesztést intéz a pénzügyi kormányzathoz és azoknak legalább egy évre való elhalasztását javasolja.“

A közös bizottság tekintettel arra, hogy a törvényhozás időközben az életbeléptetés elhalasztása iránt intézkedett, az indítványt tárgytalannak javasolja tekinteni. *Glücksthal* Lajos, *Wimmer* Fülöp, *Bauer* Gyula és *Perjéssy* László titkár felszólalása után

96. a teljes ülés elfogadja a közös bizottság javaslatát.

IV. c) *Lövész* Antal beltag, úgy is mint a Szegedi Kereskedők Egyesületének elnöke az egyesület választmányának egyhangu megbízása folytán indítványozza; intézzen felterjesztést a kamara a m. kir. pénzügyminiszter urhoz, hogy a bélyeg elárusításával foglalkozó kereskedők az okmány-bélyegek után járó 2°/_o és a levélbélyegek után járó 1°/_o jutalék már a közel jövőben 3°/_o-ra emeltessék fel és hogy a felterjesztés a többi kamarák szives figyelmébe ajánltassék“.

A közös bizottság ennek az indítványnak pártoló felterjesztését javasolja

97. A teljes ülés elfogadja a közös bizottság javaslatát.

IV. d) *Rosenfeld* Nándor levelező tag indítványozza, hogy az azelőtt Szabadkáról este 8 óra 35 perckor induló és Szegedre 10 óra 01 perckor érkező 4113. illetőleg 1217. számú beszüntetett vonat visszaállítását a közszükség szempontjából a kamara kérelmezze.

98. A közös bizottság javaslatára a teljes ülés e vonat visszaállítását kérelmezi.

V. Az elnök előterjeszti, hogy *Galánfi* Sándor min. tanácsos ur 703/1912. eln. sz. a értesíti a kamarát, hogy Ő cs. és Apostoli kir. Felsőge a m. kir. szabadalmi hivatal elnökévé kinevezte, kéri a kamarát, hogy az ipari jogvédelem előmozdítása terén támogassa, a maga részéről arra törekszik, hogy az a jó viszony, mely a szabadalmi hivatal és a kamarák között eddig fennállott jövőben is zavartalanul fentartassék.

99. Az elnökség javaslatára a teljes ülés üdvözli a szabadalmi hivatal új elnökét s biztosítja arról, hogy az ipari jogvédelem, de különösen a védjegy és mintajegyek terén a közérdek szempontjából üdvös működését készséggel támogatja.

VI. A kereskedelemügyi miniszter ur 4323/eln. 1912. sz. leiratával véleményadás céljából megküldi az építőipar gyakorlásáról szóló törvényjavaslat előadói tervezetét

Az elnökség jelenti, hogy a törvénytervezetet sokszorosította s ezt

észrevételeik közlése végett megküldötte a kamara tagjainak s a kerülethez tartozó ipartestületeknek. A beérkezett észrevételek a véleményes jelentés előkészítése alkalmával figyelembe vétettek.

A közös bizottság a következő véleményt javasolja felterjeszteni :

Nagyméltóságú Miniszter ur! A 4323/eln. 1912 sz. leirattal köszönettel vettük Nagyméltóságod felhívását az *építőipar gyakorlásáról szóló új törvénytervezet* előadói javaslatára adandó vélemény iránt és elsősorban örömrünknek adunk kifejezést, hogy az építőipar korszerű újabbi szabályozásának kérdése napirendre került.

Tehetjük ezt annál inkább, mert magunk is erősítjük, hogy az építőipar újabb szabályozását erősen sürgették már ez iparágak sajátos viszonyai s azok a követelmények, melyek a korszerű haladás biztosításához és az iparosok egzisztenciális érdekeihez fűződnek. Épp ezért helyénvalónak látjuk mi is, hogy az építőipar gyakorlásának szabályozása nem váratott magára az ipartörvény általános revíziójának előkészítéséig, hanem külön törvény útján nyer rendezést.

Azonban másrésről sajnálatosnak tartjuk, hogy e nagy gonddal előkészített törvényalkotási munkálat nem terjeszkedik ki az ut, vasut, alagut, hid, gát, csatorna és egyéb vízi építkezések, valamint a pallérkérdés szabályozására és teljesen figyelmen kívül hagyja az építőipari követelések biztosítása érdekében sokszor fölhangzott kívánalmak előbbrevitelét is.

E tekintetben a tervezet a rendezendő kérdések terjedelmét illetőleg mögötte marad az 1908-as ipartörvény revízió ide vonatkozó munkálatainak is, noha azóta bizonyára alkalom lett volna a haladás követelményeinek s irányainak újabbi megfigyeléseit érvényesíteni s megfontolás tárgyává tenni a 4 év előtt már szőnyegre került megoldási módok tekintetében sok oldalról kifejezett észrevételeket.

Nézetünk szerint indokolt lett volna az említett kérdéseket s kapcsolatosan az újabban mind nagyobb tért hódító *vasbeton építkezés* kérdését is legalább oly határig bevonni a szabályozás keretébe, hogy a szóban levő foglalkozások előfeltételeinek és hovatarozóságának megállapításával a fejlődés útja a közérdeknek leginkább megfelelő irányba tereltessek s legalább a közbiztonság követelményei biztosítva legyenek.

Egyébként általában egyetért kamaránk az építőipar egyes fokozatainak munkakörét szabályozó intézkedések azon alap gondolatával, mely a szerzett tapasztalásokat figyelembe véve, elsősorban a gyakorlati élet szükségleteivel s az iparüzők nagyobb tömegének megélhetési érdekeivel számol s amelynek érvényesüléséből eredőleg a kőmives mesterek munkakörének bővítése céloztatik, a jövő fejlődésének érdeke pedig a képesítés feltételeinek szigorításában nyer gondozást.

A törvénytervezet indokolása a hozzá fűzött statisztikai adatokkal együtt bőséges érvet szolgáltat arra vonatkozólag, hogy a mai viszonyok közt ez így van helyesen, s mi a magunk részéről a gyakorlati élet megfigyeléséből eredőleg is állithatjuk, hogy az építőipar magasabb és alsóbb ágazatainak üzletkörét megállapító régi szabályok már tarthatatlanok voltak.

Elsősorban nem vált be az a várakozás, hogy a magasabb igényű építkezéseknek kizárólag az építőmester üzletkörébe való utalása arra fogja sarkalni az érdekeltséget, hogy minden erre való iparos megszerezze az építőmesteri kvalifikációt. Nem vált be az a várakozás, hogy ily módon megsokasodván a legmagasabb képzettséggel bíró iparosok száma, általában magas fokra emelkedik az építőipar s lassankint el fognak tűnni tehetetlenségükből eredőleg a kisebb képzettséggel bíró iparosok.

Nem ez történt, mert az építőmesterségre való képesítés tulságosan nagy követelményekhez volt kötve s így ezt a legmagasabb képesítettséget a vidék nagyszámu érdekeltsége közül csak kis rész tudta megszerezni. Ellenben abból eredőleg, hogy a kőmives mesterek képesítő vizsgáin az egyszerű szerkezetű földszintes házak építéséhez megkívántató elméleti és gyakorlati tudásnál *tulmenő* követelmények állítottak fel, sokan éltek is a kőmives mesteri képesítettséggel szerzett s a tulajdonképeni munkakört túlhaladó önbizalmukkal: vállalkoztak emeletes házak építésére is. Módot adott erre az emeletes házak építése körül mind sürűbben kínákozó munkaalkalom s bizonyos mértékben sok kőmives mestert a próbálkozásra az is ösztönzött, hogy városokban a kőmives mesterek tulajdonképeni munkakörébe tartozó földszintes házak építése mindinkább kisebb mérvet öltött.

A kőmives mesterek ezt természetsszerűleg csak a szabályok kijátszásával teheték. Erre pedig a hatóságok legéberebb figyelme mellett is mód kínálkozott azáltal, hogy az 1872-ős régebbi ipartörvényünk hatása alatt, a képesítés igazolásának minden kényszere nélkül „építész”, vagy „kőmives mesteri” jogositványhoz jutott régi iparosok nagy számmal kölcsönözték oda szinleges társasviszony létesítéséhez, vagy az építésért való felelősség vállalásához a nevüket.

Valóságos typusa keletkezett így a vidéki városokban és nagyobb községekben az olyan iparüzésnek, midőn a kőmives mester bizonyos formai szabályok megtartásával az építőmesterség üzletkörébe tartozó egyszerűbb emeletes házak építését vállalta.

Tarthatatlannak itéltük ezért az eddigi helyzetet, mert az érdekkörök összeütközéséből eredő rendőrbirósági tárgyalásoknak nálunk sokszor megforduló eseteiből láthattuk, hogy

1. Az építőmester üzletkörébe tartozó, de kisebb igényű építkezéseknél maga az építettő közönség szívesen vette igénybe a kisebb rezszivel dolgozó s kevesebb üzleti haszonnal megelégedő kőmives mesterek tevékenységét, ami arra mutat, hogy az építkezések gazdaságos kivitele szempontjából nem volt közömbös a kőmives mesterek versenyzése.

2. A kőmives mesterek képeseknek mutatkoztak egyszerűbb emeletes házak építésére és sok esetben a saját munkakörük szűkülése miatt kénytelenek voltak megélhetésük biztosítása érdekében az őket meg nem illető üzletkörben keresni munkaalkalmakat.

Ilykép szükségszerűen jelentkezett a kőmives mesterek munkakörének kibővítésére irányzott törekvés és ezért a tervezetnek e tekintetben elfoglalt álláspontját helyesli kamaránk. Már most kifejezésre kívánjuk azonban jut-

tatni, hogy e kiterjesztést inkább szerényebb mértékben, de világosabban és korlátozások nélkül óhajtanók megállapíttatni, mint ahogy ez a tervezetbe be van illesztve. Javaslatainkat az egyes szakaszok sorrendjében alább előterjesztendő megjegyzéseink során leszünk bátrak előadni.

Ad 1. §. Az 1884. XVII. t.-c. 10. §-ának f) pontjára való utalás téves, mely bizonyára sajtóhiba. Itt különben is elégséges volna talán csupán az ipartörvényre utalni.

Az utolsó bekezdésben foglalt distinkciót nézetünk szerint olykép kellene fogalmazni, hogy félreértésre okot ne adjon, mert itt „mesteri“ szóval vannak megjelölve a foglalkozások, holott a többi szakaszokban e megjelölésnek fontos megkülönböztető jellege van. Helyesebb volna talán az összes szóba levő foglalkozásokat taxative felsorolni.

Ad 2. §. A b) alatt említett mérnöki, vagy gépészmérnöki előtanulmányokkal bíró egyénektől az építőmesteri képezés megszerzésének feltételül 2 évi szakbavágó gyakorlatot volna indokolt követelni, tehát egy évvel többet mint az építész-mérnöktől.

Ad 4. §. Az építőmesteri vizsgálat előfeltételül a b) bekezdésben említett iskolai végzettség meghatározását a következőkép javasoljuk kiegészíteni: „és valamely középiskola, vagy vele egyenrangú iskola sikeres elvégzéséről“ stb.

Ad 5. §. E szakaszt a kőmives és ácsmesterség színvonalának emelése s a pallér kérdés megoldásának kezdeményezése érdekében a következőkép javasoljuk megállapítani:

Kőmives,- kőfaragó,- vagy ácsmesteri vizsgálatot (7. §.) tehet, aki igazolja azt, hogy a választott ipart mint iparostanuló tanulta, s a tanviszony befejezte után az ahhoz tartozó építési munka körében mint segéd 4 évig és mint *építésvezető, vagy pallér egy évig foglalkozott. Aki tanoncbizonyítványt felmutatni nem tud, 5 évi segédi és 1 évi munkavezetői, vagy palléri gyakorlatot köteles kimutatni. Munkavezető, vagy pallér csak az lehet, aki az általa választott ipart, mint iparostanuló tanulta és legalább 4 évi, tanoncbizonyítvány hiányában pedig 5 évi segéd minőségben töltött gyakorlatot igazol.*

Ad 10. §. E szakaszt kiegészíteni javasoljuk oly rendelkezéssel, melyből kitünnék, hogy a *vasbeton-építés* tisztán csak az építőmester üzletkörében foglalhat helyet, mely esetben természetesen az építőmesteri vizsga anyaga is kiegészítendő lenne azokkal az ismeretekkel, melyek ehhez szükségesek. Kívánatos volna e rendelkezés közbiztonsági szempontból is.

Ad 11. §. A kőmives mester munkakörének tervezett megállapítása nem szabatos és sok bizonytalanságra nyújt alkalmat. A „monumentális“ és „nehéz szerkezetű“ megjelölés a gyakorlati életben sok surlódásra, károsodásra és bonyodalomra adhat alkalmat, melyet az iparos előre ki sem kerülhet. Különösen veszedelmes helyzetet teremthet a 28. §. kapcsolatos rendelkezése, mely az építési engedélyek kiadására illetékes hatóságokat feljogosítja, hogy az általuk „nehéz szerkezetűnek“ talált építkezésnél az engedély kiadását megtagadhatják oly iparossal szemben, kit erre szükséges szakértelemmel felruházottnak nem tartanak.

Ily bizonytalanságnak az építettő feleket s az iparosokat ki tenni káros volna és különben is nem volna őszinte a törvénytervezet indokolásában oly meggyőző érvekkel szükségesnek igazolt jogkiterjesztés, amidőn a kőmives mesternek adott látszólag igen széles kiterjedésű üzletkör-bővítés sok vonatkozásban megszoríttatik.

A valóságban az következne ebből, hogy adott esetekben a kőmives mester protekciós jóakaratra szorulna, ha emeletes ház építésével kíván foglalkozni, vagy pedig sokszor igazságtalanul üttetnék el a versenytársak közbenjárása folytán oly munkától, melynek végzésére jogosítottnak tartja magát.

De ettől eltekintve, minden érdek amellett szól, hogy ha már szakítunk a régi gyakorlattal s indokoltnak tartjuk ugy közérdekből, mint az iparosok egzisztenciális érdekeiből a kőmives mester munkakörét tágítani: tegyük ezt oly módon, hogy világosan határolva legyen a hatáskör, melyet azután a kivételes rendelkezések ne csorbítsanak.

Gyakorlatilag bebizonyult, hogy a kőmives mesterek rendelkeznek az egyszerűbb emeletes házak építéséhez szükséges elméleti és gyakorlati tudással. Még inkább rendelkezni fognak ezzel a jövőben, ha a kőmives-mesteri vizsga anyaga ennek megfelelően átalakíttatik.

Éppen ezért, abban a feltevésben, hogy mellőzhető lenne a törvénytervezet további szakaszaiban ide vonatkozóan található minden megszorítás, — mi a kőmives mesterség munkakörét csak azon normális emeletes házak építésére terjesztenénk ki, melyek szerkezete a magasabb képzés szükségét nem igénylik.

Az építőmesterek, kőmivesmesterek és építővállalkozók szövetsége a gyakorlati élet ismeretével normális szerkezetű emeletes házak gyanánt azokat jelölte meg, melyek két emeletnél nem magasabbak s melyek traktusainak fesztávja 6,5 métert, magassága pedig a szerkezetet is beleszámítva, 4 és fél métert meg nem halad.

Kamaránk indokoltnak találná, ha a kőmives mesteri munkakör eddig a határig, — de minden korlátozás nélkül terjesztetnék ki.

A 11. §. szövegét tehát a következőkép javasolnánk megállapítani:

„Kőmives mesternek joga van építőmester vezetése mellett alvállalatban vagy megbízás képen az építőmester számlájára mindennemű magasépítkezést, valamint azzal rokontermészetű, vagy kapcsolatos bármily más építkezést bárhol végezni, továbbá önállóan oly két emelet magasságát meg nem haladó normális szerkezetű emeletes házat építeni, melynek traktusainak fesztávja 6 és fél métert, magassága pedig a szerkezetet is beleszámítva, 4 és fél métert meg nem halad.

A kőmives mester minden olyan épület lebontását végezheti, amelyet maga létesíthet.

Ad. 13. §. Az ácsmesterek munkakörének megszorítását feleslegesnek tartjuk, különösen pedig a §. második bekezdésében foglalt megszorítást, melyet törölni javaslunk.

Ad. 15. §. Minthogy az egyszerűbb szerkezetű lakóházak építéséhez is szükséges bizonyos szaktudás, szükségesnek vélnénk, ha a kőmives- és ács iparos is a szükséghez mért szerényebb keretekben mozgó szakvizsga letételére köteleztetnék.

Ad. 22. §. E szakasz szövegét a következőkép javasoljuk megállapítan: *Nem tartozik e törvény rendelkezése alá a falrakással vagy falbontással nem járó oly csekély tatarozás és javítás, melyet a tulajdonos maga, háznépének, esetleg egyszerű napszámósoknak igénybevételével végez, úgy szintén az az eset, midőn falvakban és városi külterületeken (tanyákon, szállásokon) a gazda maga épít állványozás nélkül, földszintet meg nem haladó, kizárólag fa- vagy földanyagból készített és építési engedélyhez nem kötött egyszerű szerkezetű lakóházat, vagy gazdasági épületet magának, ha ehhez csupán hozzátartozóinak, gazdatársainak vagy egyszerű napszámósoknak munkajegyzékét veszi igénybe. Kőmives és ácssegéd ily munkánál munkabérért, vagy más ellenszolgáltatásért közre nem működhet.*

Fontos-e §-nak ily értelemben való átalakítása, mert az építőipar terén tapasztalható anomáliák csak így szüntethetők meg. Kétségtelen, hogy a tatarozások és a falusi, illetőleg tanyai vályogházak, gazdasági épületek, ólak stb. építését, megnehezíteni és mesterségesen drágítani nem méltányos. Ebben azonban védelemre nem a kontárkodó vállalkozók, hanem az építetők szorulnak. Épp ezért nem a szakasz eredeti szövegezésében említett építési munkával való foglalkozás, tehát nem maga a primitív formában üzött iparüzés, hanem annak a gazdának tevékenysége veendő ki az ipartörvény rendelkezése alól, a ki maga nem keresetszerűleg, mások számára, hanem csupán a saját céljaira épít. Ily módon védve lesz az építést háziparszerűleg végző gazda, ellenben azok a kontárok, a kik manapság képesítés és jog nélkül vállalnak munkát, kivesznek, a mint kell is, hogy velük szemben védelemben részesüljön az iparos.

Az iparos-segédek közreműködésének tilalmazása azért fontos, mert legtöbbször ezek szoktak alkalomszerűen napszám szerint fizetett tatarozási munkákat vállalni, az pedig szintén fontos, hogy tisztáztassék, mikép a városoknak tanyákkal benépesített külterületein épp úgy lehet építeni, mint a kis falvakban azokat a vályogból készített, vagy földből vert házakat, melyeket a gazdák rendszerint maguk tákolnak össze az ugynevezett barkácsolók segítségével.

Ad 26. §. Az építkezések szakszerű ellenőrzésével nézetünk szerint elsősorban szakemberek bizhatók meg s az ellen nincs is az önálló iparosoknak észrevétele, hogy ily ellenőrzés rendszeresítettik, de hogy ily ellenőrzők a munkások közül állíttassanak, ezt az építőipari érdekeltségünk a legnagyobb aggodalommal fogadná, melyet bővebben indokolni felmentve érezzük magunkat.

Munkásvédelmi szempontból kielégítő szolgálatot teljesítenek az iparfelügyelők s ha a textiliparban, vagy a vasiparban nincs szükség külön, a munkások közül kinevezendő ellenőrzőre, bizonyára nincs erre szükség az építőiparban sem, s közmegelegedést teremtene az is, ha az iparfelügyelők

mellé alkalomszerű szakellenőrzés végzése céljából *megfelelő képzettségű* oly szakemberek osztatnak be, akik kellő tárgyilagossággal tudják megítélni a felmerülő szükségleteket minden vonatkozásban. Ezért a 26. §-ban megnyilatkozó azt a törekvést, hogy az építőipar „munkás” szakellenőr gyámködása alá helyeztessék, mellőzni javasoljuk.

Ad. 28. §. E szakasz második bekezdését kihagyni javasoljuk, miután az első bekezdésben foglalt rendelkezés elégséges annak megakadályozásához, hogy építőipari munka jogosulatlan végzése megakadályoztassék.

A kőmives mesterek munkakörének szabatosabb meghatározása s a korlátozások megszüntetése különben is tárgyalanná tenné e rendelkezést.

100. A teljes ülés elfogadja a közös bizottság javaslatát.

VII. Olvastatott a kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak 1912. évi november hó 28-án kelt 74758. számú leirata, melylyel jóváhagyja a kereskedelmi és iparkamara módosított nyugdíjszabályzatát s leküldi ezen nyugdíjszabályzatnak jóváhagyási záradékkal ellátott egyik példányát.

A közös bizottság e leiratot tudomásul veszi, a nyugdíjszabályzatot sokszorosítani s intézkedés céljából az elnökségnek kiadni javasolja.

101. A teljes ülés elfogadja a közös bizottság javaslatát.

VIII. A kereskedelemügyi miniszter ur 66161/1912. sz. leiratával *Szeged* szab. kir. város *fogadó, vendéglő, kávémérés és kávéház* ipari szabályrendeletének módosítása ügyében véleményt kíván.

A közös bizottság oly vélemény felterjesztését javasolja, hogy a szabályrendelet módosítás, mely az éjjeli záróra és a zenéltetés idejét a korszerű követelményeknek megfelelően módosítja, a felebbezések elutasításával jóváhagyható lenne.

102. A teljes ülés elfogadja a közös bizottság javaslatát.

IX. Bács Bodrog vármegye alispáni hivatala 39298/1912. sz. átiratával véleményt kér *Dávod* községnek a hetivásárjaira állatfelhajtás engedélyezéséért előterjesztett folyamodása tárgyában.

A közös bizottság azon vélemény közlését javasolja, hogy a kérelem pártolandó lenne, mert az állatfelhajtás a helyi állattenyésztés és fogyasztás érdekeit szolgálja, a kirakodó piac forgalmát is élénkíti, ellene pedig a körzetbeli városok és községek kifogást nem emeltek.

103. A teljes ülés elfogadja a közös bizottság javaslatát.

X. Olvastatott Bács-Bodrog vármegye alispáni hivatalának 35226/1912. sz. átirata, melylyel *Hódság* község második hetivásár engedélyezését kérő folyamodását küldi véleményadás céljából.

A közös bizottság oly vélemény elfogadását ajánlja, hogy a kivánság ellenzése s a község az ügyben való újabb, megfontolt határozat hozatalára volna utasítandó, mert az az indok, hogy a munkásnép a hetenkint kétszer tartandó hetipiacon élelmiszerszükségletét célszerűbben tudná beszerezni — nem nyújthat alapot egy második hetipiac rendszeresítésének, melyből sok hátrány következhet. Az 5000 lakosu Hódság község s az ide gravitáló vidék piaci forgalma még nem oly nagy, hogy hetenkint két hetipiac tartását igényelné, ellenben alaposan tartani lehet attól, hogy a mostan élénknek mondható szombati hetipiac, különösen pedig az országos hirü kendervásár a forgalom széttagozódása révén a jelentőségéből veszíteni fog s ez kárára lesz a termelőknek, fogyasztóknak, kereskedőknek és iparosoknak egyaránt. Különös megfontolást igényel még az is, hogy a piacon árusítás végett megjelenő iparosok miért kényszerítettének a második hetipiac látogatásával járó költségek és idővesztés viselésére, mikor ezen a révén a forgalmuk előreláthatóan jelentékeny mérvben nem fog gyarapodni.

104. A teljes ülés elfogadja a közös bizottság javaslatát.

XI. Bács-Bodrog vármegye alispáni hivatala 44133/1912. sz. átiratával véleményadás céljából megküldi *Bácskertes község* folyamodását, melylyel a szombati napokra állatfelhajtással *helivásártartásra* kér engedélyt.

A közös bizottság oly vélemény közlését javasolja, hogy a kérelem pártolandó lenne.

105. A teljes ülés elfogadja a közös bizottság javaslatát.

XII. Bács-Bodrog vármegye alispáni hivatala 45987/1912. szám alatt küldi át véleményadás végett a *szépligeti ipartestület* módosított alapszabályait.

A közös bizottság megállapítja, miszerint a módosítás abból áll, hogy a község régi neve Gajdobra helyett mindenütt Szépliget iktattatott be, továbbá, hogy a belépési díj 10 koronáról 4 koronára, a felszabadítási díj 2 koronáról 4 koronára emeltetett, egyben javasolja, hogy az ipartestület közgyűlése egyhangulag hozza ezen módosításokat, — amelyek ellen a közérdek szempontjából kifogás nem emelhető — a teljes ülés jóváhagyásra ajánlja.

106. A teljes ülés elfogadja a közös bizottság javaslatát.

XIII. A m. kir. állami felsőipariskola igazgatósága 1291/1912. szám alatt átküldi a kamarai ösztöndijakra beérkezett pályázati kérvényeket és a tanári testületnek az ösztöndíjak kiosztására vonatkozó javaslatát.

Az *elnökség* a tanári testület javaslatának figyelembe vétele mellett ajánlja, hogy Fejes Sándor, Fuchs Antal, Gáspár István, Iczkovits Ármin, Kállai Ferenc, Petróczky Tamás, Szukk Antal, Vollek István és Weiner Géza

felső ipariskolai tanulók egyenként 200 koronát s kamarai ösztöndíjban, Damjanovits Zsarkó szakiskolai tanuló 120 és Hegedüs Ferenc 240 koronás ösztöndíjban részesítenek.

107. *A teljes ülés elfogadja az elnökség javaslatát.*

XIV. Elnök előterjeszti, hogy a kamarák által megalakított vámpolitikai központhoz csatlakoztak az országos ipari és kereskedelmi egyesületek és társaságok, s e központ ennek következtében új szervezetet nyert. Ez új szervezet alapszabályait az e célból összehívott közgyűlés elfogadta ez alapon a magyar vámpolitikai központ már meg is kezdte működését. — A vámpolitikai központ költségeihez a kamarák illeték bevételeik arányában járulnak hozzá. A szegedi kereskedelmi és iparkamarára ez alapon 627 korona vettett ki az 1913-ik évre, mely összeg évnegyedenként szállítandó be a budapesti kereskedelmi és iparkamara pénztárába.

A közös bizottság a jelentés tudomásul való vételét s a 627 korona hozzájárulási költségnek megszavazását javasolja.

108. *A teljes ülés elfogadja a közös bizottság javaslatát.*

XV. A palánkai szolgabírói hivatal 3148/1912. sz. átiratával pártoló ovábbítás céljából megküldi a bácstóvárosi iparosok azon kívánságát, hogy engedtetnék meg *Bácstóvároson ipartestület* alakítása.

A közös bizottság mindenek előtt megállapítja, hogy Bácsstóvároson a képesítéshez kötött iparosok száma mindössze 70, tehát az ipartestület megalakításához törvény szerint megkívántató számmal az iparosok nincsenek. De ettől eltekintve is az iratok nincsenek szabályszerűen olyképp előkészítve, ahogy ez szükséges volna. Éppen ezért mielőtt a kamara állást foglalna, szükségesnek tartaná a közös bizottság, hogy az érdekelt iparosok $\frac{2}{3}$ -ad többségének akarata okmányyszerűleg kimutattassék. S mert ehhez újabb eljárás lesz szükséges és mivel előreláthatólag az ipartestület eredményes működését ily kevés taglétszámmal biztosítottak nem lehet tartani, ajánlja a közös bizottság, kísérelje meg a kamara, nem-e lehetne Bácsstóváros és Boróc szomszédos községek iparosainak egybevonásával közös ipartestületet létesíteni, mely esetben nem csak a terhek oszlanának meg, hanem a testület működésének előnyei a boróci iparosokra is kiterjeszthetők lennének.

109. *A teljes ülés ily értelemben határoz.*

XVI. Zombor város tanácsa 19551/1912. sz. átiratával megküldi véleményadás céljából *vásárvám és helypénzszedési szabályrendeletét.*

A közös bizottság megállapítja, hogy a tervezett vásárvám és helypénz-díj szabályzatban a vámsorompónál fizetendő oly vámok is vannak megállapítva, melyek behozatali vám jellegével bírnak s melyek beszedése oly nehézkes eljárás mellett történhet csak, hogy ezzel a forgalmat elidegeníteni,

az ide gravitáló idegen községbelieket a zombori piacok látogatásától elkedvetleníteni lehet. Különösen veszedelmes és gyakorlati hatásában károsnak bizonyult a megállapítani kívánt aprójószágvám, mely a vámsorompónál páronkint megállapított tétel szerint szedetnék, továbbá a tojásvám, mely ugyanitt minden 20—56 tojás után vettetnék ki. Aggodalmas, hogy a kocsi-
kon behozandó gabonaneműek, főzelékfélék s más élelmiszerek, továbbá gyümölcsök behozatali vámjá tartályonkint (láda, zsák, kosár, batyu, bődön, fazék stb.) lenne nem egyenlő arányban megállapítva, melynek kirovása a vámsorompónál minden kocsinak huzamosabb ideig való feltartóztatását igényelné. Az egész munkát a következmények kellő előrelátásának hiányára vall s ezért azt javasolja a közös bizottság, indítsa a kamara elnöksége Zombor város tanácsával személyes tárgyalásokat oly megállapodás létesítése érdekében, hogy a közforgalomnak aránytalan megterhelése a közlekedés megnehezítése nélkül oly díjszabályzat legyen megállapítható, mely lehetőleg figyelembe veszi Zombor város háztartási érdekeit is és emellett a törvényszerűség szempontjából is aggodalmas „vásárvám“ a normális kövezetvámmal helyettesíttessék.

110. A teljes ülés elfogadja a közös bizottság javaslatát.

XVII. Olvastatott a debreceni társkamara 17030/1912. sz. átírat, melylyel átküldi a *kisiparfejlesztési állami akció* újból megindítása érdekében a kereskedelemügyi m. kir. miniszter urhoz intézett felterjesztését tudomásvétel céljából.

A *közös bizottság* habár ily értelmű felterjesztést kamaránk már intézett a kereskedelemügyi miniszter urhoz, a felterjesztésnek felirati támogatását a kisipari segélyezés mielőbbi megindítása érdekében javasolja.

111. A teljes ülés elfogadja a közös bizottság javaslatát.

XVIII. Olvastatott a m. kir. központi statisztikai hivatal 12529/1912. eln. sz. átírat, melyben Magyarország és a külföldi államok hivatalos hatóságai, valamint tudományos irodalmi és egyéb társulatai között rendszeres kiadványcsere létesítését hozza javaslatba. Elsősorban kísérletkép a magyar-belga könyvcsere szolgálatba való belépést ajánlja a m. kir. központi statisztikai hivatal közvetítésével.

A *közös bizottság* a tervezett könyvcsereért értékesnek és üdvösnek véli s javasolja, hogy a kamara a m. kir. központi statisztikai hivatal által ajánlott könyvcsere szolgálatba belépjen.

112. A teljes ülés elfogadja a közös bizottság javaslatát.

XIX. A csongrádi járás főszolgabírói hivatala 2388/1912. sz. alatt küldte át egy csongrádi kereskedő végeladás engedélyezését kérő folyamodványát véleményadás céljából.

A közös bizottság a kérelem teljesítését, a kért végeladásnak 3 hónapra való engedélyezését megadni javasolja, mert a kamara kültagjaitól nyert információ alapján üzletfelosztató szándéka komoly.

113. A teljes ülés elfogadja a közös bizottság javaslatát.

XX. Kiskér község előjárósága 2163/1912. sz. átiratával véleményt kér az újonnan alkotott vásári helypénzszedési díjszabályzata ügyében.

A közös bizottság annak közlését javasolja, hogy a csupán vidékiek számára, normálisnál mérsékeltebb tételekkel megállapított vásári helypénz ellen észrevétele nincs a kamarának.

114. A teljes ülés elfogadja a közös bizottság javaslatát.

XXI. Az elnökség előterjeszti az 1913-ik évi költségelőirányzatot a közös bizottság erre vonatkozó javaslatával. E szerint a bevételi előirányzat 70.326 kor. 55 fillért tesz ki, a kiadások végösszege pedig 68.929 koronát, így a költség előirányzat feleslege 1397 kor. 55 fillér. A javasolt változásokat a közös bizottság a következőkben indokolja meg. — A személyi járandóságok többlete 340 korona, a másodtitkár lakbére 240 koronával, a c. jegyző lakbére 100 koronával emeltetett a megváltozott viszonyoknak megfelelőleg, a nyugdíjhozjárulás az új nyugdíjszabályzat alapján 897 korona 02 fillérrel lesz nagyobb. — A dologi kiadásoknál a mutatkozó szükséglethez képest az épületek fentartása és berendezése tételénél 200 kor., az illetéklajstrom beszerzésénél 400 kor., az adók és illetékeknél 1395 korona az emelkedés, ez utóbbiban a tisztviselőknek kizárólag a kamarai járandóság után fizetett adója is bennfoglaltatik. — A költségelőirányzat többi tétele változatlan.

115. A teljes ülés az elnökség és a közös bizottság javaslatát s az ez alapon beterjesztett 1913-ik évi költségelőirányzatra 70.326 korona 55 fillér bevétellel és 68.929 korona kiadással elfogadja, tudomásul veszi az elnökségnek az ipari és kereskedelmi célokra és ösztöndíjakra előirányzott 13.000 korona felhasználására vonatkozó részletes előterjesztéseit s megbizsa az elnökséget, hogy az ekkép megállapított költségelőirányzatot megerősít és a 3°/_o illeték kulcs engedélyezése végett a ker. miniszter urhoz terjessze fel.

XXII. Az elnökség bemutatja a beérkezett segélykéréseket és javasolja, hogy a szegedi pincér szakiskola részére 200, a szabadkai nőpariskola részére 200, a palánkai cipésztanonciskola részére 100 koronát szavazzon meg a teljes ülés.

116. A teljes ülés elfogadja az elnökség javaslatát.

XXIII. Olvastatott a m. kir. pénzügyminiszter urnak a *jövedelem adóról* szóló 1909. évi X. t. c. végrehajtása alkalmából megalakítandó *adókiivető bizottságok* ügyében kelt 129316/1912. sz. következő leirata:

129316. szám. A t. kereskedelmi és iparkamarának Szeged. A jövedelem adóról szóló 1909. évi X. t.-cikk 37. szakaszának és a közadók kezeléséről szóló 1906. évi XI. t.-cikk 3. szakaszának 3. pontja értelmében az általános kereseti adónak és a jövedelemadónak kivetésére hivatott, az 1909. évi X. t.-c. 37. és 38. §-ai szerint alakuló adókiivető-bizottságoknak az 1913—1915. évek tartamára való megalakítását — az 1912. évi LIII. t.-c. 44. §-ában adott felhatalmazás alapján elrendeltem.

Az 1909. évi X. t.-cikk 38. szakasza szerint ezekbe az adókiivető-bizottságokba a kereskedelmi és iparkamarák két rendes és két póttagot választanak.

Felhivom ennél fogva a kamarát, hogy a kamara működési körébe eső kir. pénzügyigazgatóságok (m. kir. adófelügyelő) területén az 1913—1915. évekre alakuló minden egyes adókiivető-bizottságba, jelen leiratom vételétől számított 15 nap alatt, teljes ülésben felerészben a kereskedők, felerészben pedig az iparosok közül válasszon két rendes és két póttagot (még pedig egy kereskedő és egy iparos rendes tagot, továbbá egy kereskedő és egy iparos póttagot.)

Az 1913—1915. évekre alakuló adókiivető bizottságok számát, székhelyeit és illetékességi körzetét feltüntető kimutatást két példányban ide mellékelem.

Megjegyzem, hogy az 1909. évi X. t.-cikk 38. szakaszának a megválasztható tagok alanyi minősültségét érintő rendelkezései a kamarára is kötelezők.

Ennél fogva e helyütt is felhivom a kamara figyelmét arra, hogy csak az a kereskedő, vagy iparos választható meg aki

1. magyar állampolgár és
2. polgári és politikai jogainak teljes élvezetében van; továbbá
3. az illető adókiivető bizottság kerületében lakik végül
4. jövedelemadó fizetésére kötelezett.

Ennek a negyedik feltételnek magyarázatául közlöm, hogy a jövedelemadó első kivetéséig ez úgy értelmezendő, hogy az adókiivető-bizottsági taggá megválasztandó kereskedőnek, vagy iparosnak — a kamara véleménye szerint is — 800 koronát meghaladó összjövedelme legyen.

Felhivom a kamara figyelmét továbbá arra is, hogy az adókiivető-bizottságok határozatképességének biztosítása végett az 1909. évi X. t.-cikk 38. szakasza akként is intézkedik, hogy a közigazgatási járások székhelyein alakítandó adókiivető-bizottságokba a póttagokat a közigazgatási járás székhelyén lakó adóalanyok közül kell választani.

Oly esetekben tehát midőn a közigazgatási járás székhelyére kiterjedő illetékességgel és ezenkívül a közigazgatási járásra nézve is külön-külön adókiivető-bizottság alakítatik, de mindkettő a járás székhelyén működik, a kamara által választandó póttagokat mindkét bizottságba a járás székhelyén lakó adóalanyok közül kell választani.

Végül felhivom a kamarát, hogy a választás eredményét az illetékes pénzügyigazgatósággal (székesfővárosi adófelügyelővel) haladéktalanul közölje, nekem pedig erről az itteni nyilvántartás céljaira felhasználható névjegyzék bemutatása mellett szintén haladéktalanul tegyen jelentést. Budapest, 1912. november 20-án. *Teleszky* s. k.

Az elnökség jelenti, hogy amennyire az idő rövidsége miatt lehetséges volt, az ipartestületek, kereskedelmi egyesületek, községi előljáróságok s a kamara kültagjainak segítségével iparkodott annak a kívánságnak megfelelni, hogy a kamara területén alakítandó 53 adókető-bizottságba megfelelő tagok legyenek megválaszthatók.

A beérkezett javaslatokhoz képest *ajánlja az elnökség*, hogy a kamara részéről a kerület 53 adókető-bizottságokba tagokul és póttagokul az alább megnevezett iparosok és kereskedők választassanak meg. Javasolja még *az elnökség*, hogy az egyes járási adókető-bizottságokban megfelelő javaslat hiánya folytán még üresen álló néhány helyre jogosittassék fel az elnökség sürgős szükség esetén a teljes ülés jóváhagyó határozatának fönntartásával tagokat jelölni.

117. *A teljes ülés elfogadja az elnökség javaslatát, s az adókető-bizottságokba az alább megnevezett iparosokat és kereskedőket választja meg tagokul, illetve póttagokul.*

CSONGRÁD VÁRMEGYE:

Sorszám	Az adókievető bizottság székhelye	Kereskedő		Iparos		Jegyzet
		rendes tag	póttag	rendes tag	póttag	
1	Csongrád (járás)	Reisz Hermann ker. Tömörkény	Rosenberg Ede Csongrád	Boros Mihály mézáros Csanytelek	Szöke Pál Csongrád	
2	Csongrád (községi)	Szendrői László ker. Csongrád	Váradí Jakab ker. Csongrád	Makány Gáspár szabó Csongrád	Joanovits Ferenc asztalos Csongrád	
3	Kiskundorozsma (járás)	Ausländer Henrik ker. Kistelek	Adler Bernát ker. Kiskundorozsma.	Kovács József kémény- seprő Horgos	Brunner István kovács Kiskundorozsma	
4	Kiskundorozsmá (községi)	ifj. Czékus Ferenc fűszerker. Kiskundorozsma	Gyuris Kálmán vegyesker. Kiskundorozsma	Zádory Lajos nagyiparos Kiskundorozsma	Palotay Ferenc bognár Kiskundorozsma	
5	Mindszent (járás)	Kovács Jenő keresk. Szegevár	Diamant Vilmos ker. Mindszent	Pitzer István kalapos Szegevár	Páncél Károly kalapos Mindszent	
6	Mindszent (községi)	Baksai Illés fűszerk. Mindszent	Steidl János keresk. Mindszent	Zánthó Kálmán ác Mindszent	Páncél Károly kalapos Mindszent	
7	Szentes	Gunszt Sándor vasker. Szentes	Fekete Albert borker. Szentes	Rác Zsigmond Szentes	Bene István Szentes	
8	Hódmezővásárhely I—II.	Groák Dezső Engelthaler Kálmán Hmvásárhely	Kokovay Mátyás Konstantin Gyula Hmvásárhely	Tóth József szabó Radics István asztalos Hmvásárhely	Nové Lajos kovács Remzsó József cipész Hmvásárhely	
9	Szeged I—VI.	Boda Bertalan csemegek. Böröcz Pál fűszerker. Obláth Lipót Bokor Adolf gyógyáruker. Glücksthal Lajos rövidáru nagyker. Vas Károly nagyker.	Ligeti Lipót Steiner Bernát Antal Károly Kellner Ferenc Holtzer Emil Kiss Arnold	Landesberg Mór cementgy. Schwartz Rudolf bádogos Körmendy Mátyás asztalos Ottovay István építő m. Schütz István sütő m. Cserzy Mihály borbély	Paral Pál hentes Szakáll József szabó Magyar József szobafestő Fejős Ferenc lakatos Schäffer Márton cipész Csaba Lajos kerékgyártó	

B Á C S B O D R O G V Á R M E G Y E :

Sorszám	Az adókiivető bizottság székhelye	Kereskedő		Iparos		Jegyzet
		rendes tag	póttag	rendes tag	póttag	
1	Apatin (járás)	László József keresk. Monostorszeg	Kleiner Ferenc vasker. Apatin	Horn Ádám kályhás Bácsszentiván	Hauk Ferenc lakatos Apatin	
2	Apatin (községi)	Ábrahám Sándor vegyesker. Apatin	Speizer Ferenc rőfösker. Apatin	Szeifert György Apatin	Brandt Ferenc Apatin	
3	Bácsalmás (járás)	Pfeifer Pál vegyesker. Bajmok				
4	Bácsalmás (községi)	Scherk Zoltán Bácsalmás	Frankfurter Náthán Bácsalmás			
5	Jánoshalma	ifj Kazinczy Ferenc Jánoshalma	Stein Manó Jánoshalma	Köbbling György Jánoshalma	Nagy Dezső Jánoshalma	
6	Baja (járás)		Csányi Ármin bankigazg. Baja		Gebhard Dezső ékszerész Baja	
7	Hódság	Wildmann Károly ker. Szentfűlöp	Hauszwirth Antal Hódság	Hiegl Mátyás cipész Hódság	Lescheditzky Lőrinc kalapos Hódság	
8	Kula	Heinc Lajos üvegker. Cservenka	Kirilovits Izidor Kula	Klein Jakab kőműves Uj-verbász	Krämer Márton kalapos Kula	
9	Óbecse (járás)	Halm Sándor ker. Bácsföldvár		Antal Ferenc Bácsföldvár		
10	Óbecse (községi)	Fränkel Lajos rőfösker. Óbecse	Schwarz József ruhaker. Óbecse	Nagy András ács Óbecse	Kojáry István szobatestő Óbecse	
11	Péterréve	Heuduska Adolf faker. Péterréve	Balubzsity János szatócs Péterréve	Mráz István asztalos Péterréve	Prodanov György szabó Péterréve	
12	Szenttamás	Siacsics Szima vasker. Szenttamás	Fojér Ferenc vegyesker Szenttamás			

Sorszám	Az adókiivető bizottság székhelye	Kereskedő		Iparos		Jegyzet
		rendes tag	póttag	rendes tag	póttag	
13	Palánka	Abelsberg Simon gabonaker. Palánka	Hauszwirth József vasker Palánka	Wilpert Péter borbély Palánka	Hauszwirth Nándor asztalos Palánka	
14	Titel	Schmidtmayer Endre vegyesker Titel	Nonnenmacher Endre vegyesker. Titel	Strob János asztalos Káty	Lovász Pál pék Titel	
15	Topolya (járás)	Löwy Ignác kereskedő Csantavér		Belmann Fülöp cipész Bácsfeketehegy	Huber Elek asztalos Topolya	
16	Topolya (községi)			Árpádfi. Ferenc asztalos Topolya	Kurfis Gáspár szabó Topolya	
17	Ujvidék (járás)	Péter Ferenc vegyesker. Temerin	Kron Richard Ujvidék	Kopp János kőmives Ó-futak	Lebherz Károly Ujvidék	
18	Zenta (járás)	Eremits Sándor ker. Martonos	Flesch Márton fakeresk. Zenta	Sárkány Mihály lakatos Martonos	Kiss Dezső szabó Zenta	
19	Zenta I-II (városi)	Hirschfeld Ferenc rőfősker. Rozer József lisztker.	ifj. Kohn Ignác gabonaker. Gráf Ármin fakeresk.	Piszár Pál kovács Jäger Gyula szabó	Steiger Lajos kalapos Beretka Imre szabó	
20	Ada	Perlesz Bertold ker. Ada	Müller Zsigmond Ada	Nagy Gergely kéménys. Ada		
21	Mohol	Manheim Simon faker. Mohol	Dragin Bogdán rőfősker. Mohol	ifj. Lakatos Ferenc gépész Mohol	Apró András eszmadia Mohol	
22	Zombor (járás)	id Csirszka Konrád keresk Bezdán	Bárány Lipót gabonaker. Zombor	Beke Imre technikus Órszállás	Schüzler Pál lakatos Zombor	
23	Zsablya (járás)	Karapancsics Vladimír Zsablya	Krajnov Milán Zsablya	Marisics Obrád Sajkásgyörgye	Thuró János Zsablya	
24	Csurog (községi)	Léderer József Csurog	Rajsetics István Csurog	Berec András cipész Csurog	Tényi Bálint papuesos Csurog	

Sorszám	Az adóketető bizottság székhelye	Kereskedő		Iparos		Jegyzet
		rendes tag	póttag	rendes tag	póttag	
25	Magyarkanizsa	Ádám Sámuel Mkanizsa	Grüner Henrik Mkanizsa	Varga György Mkanizsa	Apei István Mkanizsa	
26	Baja I—II. (városi)	Drescher Gyula Szász János Baja	Reich Vilmos ifj. Wagner Antal Baja	Tomasics Sándor köteles Somogyi Emil gyáros Baja	Kizel János késes Kovács Gyula szabó Baja	
27	Szabadka I—VI.	Szilágyi István fűszerker. Kunetz Ignác kézműárker. Löwy Simon divatárker. Guttman Lajos faker. Deutsch Zsigm gabonak. Neumann Mór papirker.	Reiter Gyula bankár Biró Henrik szeszer. Wenetianer Adolf üzletv. Pollák Lajos szeszer. Werner Dezső fűszerker. Löwy Oszkár bőrker.	Sefsits Lajos Molnár István Kalmár Sándor Barth Henrik Kunszabó Mihály Sztarek József	Lulits Jakab Mayland György Sörös Pál Gergits Lukács Koncos Mihály Markovits Márk	
28	Ujvidék I - II.	Brunner Ede Ernszt József	Rainer Simon Findeisen Gusztáv	Pekló Béla Mayer Arnold	Maletics Luka Czidlik Ferenc	
29	Zombor I—II.	Löwy Vilmos Spitzer Sándor	Harmuth József Aman Ferenc	Szemes József szücs Bosnyák József esizm.	Steiner Lajos címfestő Goldfahn Béla szobafestő	

XXIV. Az elnökség jelenti, hogy *Lichtenberg* Mór és neje *Levinszky* Mária nevére önhibáján kívül elszegényedett szegedi illetőségű, vagyontalan kereskedő vagy iparos segélyezésére tett alapítvány 160 koronányi kamataira a pályázat kihirdettetett és 9 kérvény érkezett be. Az ösztöndíjbizottság első helyen *Grosz Ábrahám* munkaképtelen bádogossegédet, második helyen *Klein Márton* lakatossegédet, kinek a balkezefejét a gép összeroncsolta, harmadik helyen *Börcsök Ferenc* munkaképtelen szappanfőzőt ajánlja.

118. A teljes ülés elfogadja az ösztöndíjbizottság javaslatát s a kérvényeket e hármas jelöléssel teszi át Szeged város tanácsához.

XXV. Olvastatott Szeged sz. kir. város tanácsának 40570/1912. tan. sz. átirat, melylyel a *Wodianer*-alapítvány segélypénzeinek elnyeréséért beérkezett 23 folyamodást küldi meg a segélyezendők kijelölése céljából.

119. A teljes ülés elfogadja az ösztöndíjbizottság előterjesztéseit és javasolja, hogy a *Wodianer*-alapítványból az 1912. év második felére szegedi folyamodókat illető összeg 3 részre osztassék és segélyezendőkül kijelöli özv. *Nagy Mártonnét*, ki 78 éves, cipész-mester özvegye, özv. *Schwartz Hermanné*, ki 65 éves, szabómester özvegye és *Lizekofszi Jánosné* munkaképtelen asszonyt, kinek férje szatócs volt.

Szarvady Lajos elnök az év utolsó ülését fel kívánja használni arra hogy köszönetet mondjon a kamara tagjainak azon támogatásért, melyben az év folyamán az elnökséget részesíteni szivesek voltak. Visszapillantást vet az év történetére, melyet az utóbbi évek közt a legválságosabbnak itél. Az egész évben csaknem példátlanul magas kamatdrágaság és pénzszükség uralkodott, melynek hatását a közgazdasági élet igen érzékenyen szenvedte meg. Némely mezőgazdasági termelési ágban elég kedvező terméseredmény mutatkozott, mely némileg mérsékelte a válságos helyzetnek magára a népmérsékre gyakorolt hatását. Az ipari és kereskedelmi vállalatok ellenben a legküzdelmesebb helyzetbe jutottak s az egyébként biztató jelek közt megindult és rendes körülmények között rentabilisan működő vállalatok egész sora sodortatott megsemmisülésbe abból eredőleg, hogy előbb az olasz-török háboru, utóbb pedig a Balkán államok közt kitört ellenségeskedés külpolitikánkban a legfeszültebb helyzetet teremtette. E feszült helyzet hónapok óta minket is a háboru rémével fenyegetett s e bizonytalan helyzet nem csoda, hogy éreztette romboló hatását. E szomorú helyzetben egy vigasztaló jelenséget lehetett tapasztalni, azt, hogy a régebbi és realisabban fundált vállalataink és pénztézetek derekasan megállották a helyüket s ha

nehézségekkel küzdöttek is, — kisebb méretekben jelentkeztek katasztrófális bajok, semmint ezt a helyzet általános rosszra fordulásából megjósolni lehetett volna. Ez a jelenség remélni engedi, hogy amennyiben karácsonyi ünnepek alatt megenyhült külpolitikai feszültség tényleg oly következménnyel jár, melyet várunk s elmulik a háboru réme: a normális állapotok közt mihamarabb rendes kerékvágásba tér gazdasági életünk s idővel kiheverhetjük a bajokat.

E reménységekkel köszönti a kamara tagjait a közelgő ujév alkalmából s ismételten megköszönvén a tagok buzgalmát és a kamara tisztviselőinek odaadó munkálkodását, nekik és családjaiknak boldog újévet kíván. (Éljenzés.)

Bokor Adolf beltag visszhangot kíván adni az elnök beszédének és azon jókívánásoknak, miket az elnök a kamara tagjai iránt kifejezett. A maga részéről is rendkívül súlyosnak ismeri a helyzetet s aggodalmasnak a képet, melyet az elnök az elmúlt évről festett. E válságos időben a jövőbe helyezett reménységen kívül az a megnyugtató érzése támad, hogy amennyire a viszonyok engedték, a hivatásának magaslatán álló kamara védte a kerület kereskedelmi és ipari érdekeit. Lehetővé tette ezt az az érdemes és buzgó működés, melyet az elnökség tagjai a kamara tisztikarával oly közmegelegedéssel fejtenek ki.

A további működéshez ugy az elnököknek, mint a tisztikarnak boldog újévet, erőt, egészséget és kitartást kíván. (Éljenzés.)

Elnök az ülést bezárja.